

20242464332

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

□

□ Врз основа на член 427 став (1) и член 438 точка 9), а во врска со член 33 став (5) од Законот за финансиски инструменти (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр.66/2024), Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на седницата одржана на ден 29.11.2024 година, го донесе следниот

ПРАВИЛНИК ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ИСПЛАТА НА ВАРИЈАБИЛНИТЕ НАДОМЕСТОЦИ*

Општи одредби

Член 1

Со Правилникот за условите за исплата на варијабилните надоместоци (во понатамошниот текст: Правилник) се пропишуваат условите за исплата на варијабилните надоместоци.

Член 2

(1) Во политиката за исплата на плати и надоместоци, земајќи ја предвид релевантната регулатива за определување на платите, јасно се раздвоени критериумите кои се применуваат за утврдување на:

- фиксните надоместоци кои првенствено го одразуваат соодветното професионално искуство и организациската одговорност од описот на работното место на вработениот во рамките на неговите услови за вработување и

- варијабилните надоместоци кои ги рефлектираат перформансите на вработените и перформансите што ги надминуваат нивото на успешност од описот на работата на вработениот.

(2) Фиксниот дел претставува доволно висок дел од вкупните надоместоци, така што овозможува спроведување на целосно флексибилна политика во однос на варијабилниот дел на надоместоци, вклучувајќи ја и можноста за неплаќање на варијабилниот дел на надоместоци.

(3) Инвестициското друштво е должно во политиките за надоместоци да утврди соодветен сооднос помеѓу варијабилниот и фиксниот дел од вкупните надоместоци, имајќи ги предвид своите деловни активности и поврзаните ризици, како и влијанието што високото раководство, лицата кои преземаат ризик и имаат контролни функции и сите останати вработени чии вкупни примања се најмалку еднакви на најниското примање на високото раководство или на лицата кои преземаат ризици и чие професионално работење значајно влијае на профилот на ризичност или на имотот со кој управува, го имаат врз профилот на ризик на инвестициското друштво.

---

*Во овој Правилник се врши усогласување со членовите 30-32 од Директива 2019/2034 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за прудентна супервизија на инвестициските фирми и за изменување и дополнување на Директивите 2002/87/ЕЗ, 2009/65/ЕЗ, 2011/61/ЕУ, 2013/36/ЕУ, 2014/59/ЕУ и

2014/65/EУ (CELEX бр. 32019L2034) и Насоките на Европскиот надзорен орган за хартии од вредност (ESMA) и за политики и практики на примања од 3 Јуни 2013 година.

Поими

Член 3

Поимите кои се употребуваат во овој Правилник го имаат следново значење:

1. **„Надоместоци“** се сите форми на плати и други бенефиции, во пари или во друг вид на надоместоци, кои инвестициското друштво, матичното друштво или поврзаното друштво му ги плаќа на вработениот во замена на работата што вработениот ја извршува за инвестициското друштво, кои вклучуваат:

- надоместоци врз основа на самостојна работа – плата, вклучувајќи и дискрециони пензински надоместоци,
- надоместоци врз основа на самостојна работа – друг вид на надоместоци и
- други надоместоци.

По исклучок, платите и други бенефиции кога се исполнети сите следни услови не се сметаат за примања:

- кои не зависат од донесување на дискрециона одлука,
- на кои право имаат сите вработени во инвестициското друштво и
- кои не ги поттикнуваат вработените во инвестициското друштво да преземаат ризици.

2. **„Фиксни надоместоци“** се плати или бенефиции на вработените кои ги исполнуваат условите за нивна распределба.

3. **„Варијабилни надоместоци“** се примања кои зависат од успешноста на вработениот, деловната единица и инвестициското друштво или од други договорени критериуми. Во варијабилните надоместоци се вклучува и износот на отпремнината за вработениот кој го надминува износот утврден со законот со кој се уредуваат работните односи, дискрециони пензиски надоместоци, бонуси за задржување на вработените, надоместок или откуп на договорни обврски врз основа на прекинот на договорниот однос со претходниот работодавач, долгорочни планови за поттикнување и сите други форми на примања кои не се фиксни надоместоци.

4. **„Вкупни надоместоци“** може да се состојат од фиксни и од варијабилни надоместоци.

5. **„Вработен“** во смисла на овој Правилник е физичко лице кое врши одредени работи за инвестициското друштво врз основа на договор за вработување или друг договор склучен со инвестициско друштво. Во смисла на овој Правилник, вработен се смета и прокуриснт и членови на надзорниот одбор на инвестициско друштво.

6. **„Дискрециони (доброволни) пензиски надоместоци“** значи зголемени пензиски надоместоци што друштвото им ги доделува на вработените на дискрециона основа како дел од пакетот на варијабилни примања на тој вработен, а кои не ги вклучуваат пресметаните придонеси кои друштвото им ги доделува на вработените под условите на пензискиот план на друштвото.

7. **„Одложување на примања“** е договорна одредба според која варијабилните надоместоци не се исплаќаат веднаш по истекот на периодот на проценка. Примањата се одложуваат доколку се исполнети следниве услови кумулативно:

- ако примателот не ги примил примањата, односно ако не му се пренесени правата од финансиските инструменти;
- ако е договорена одредба за малус.

8. **„Периодот на одложување“** е период во текот на кој се исплаќаат одложените примања и во текот на кој неисплатените одложени надоместоци подлежат на одредбата за малус. Периодот на одложување започнува со исплата на дел од варијабилните надоместоци кои не се одложени или со преносот на правата од финансиските инструменти кои не се предмет на одложување. Доколку се одложува целокупната

исплата на варијабилните надоместоци, периодот на одложување започнува од денот на утврдувањето на варијабилниот надоместок. Периодот на одложување завршува со исплата на последниот дел од одложените варијабилни надоместоци или со последниот пренос на правата од финансиските инструменти кои се предмет на одложување.

9. **„Малус (Malus)“** е договорна одредба според која вработениот се согласува дека инвестициското друштво не е должно да му исплати, односно да му пренесе права над дел од одложените неисплатени варијабилни надоместоци или над сите одложени неисплатени варијабилни надоместоци доколку остварувањето на претходно преземени ризици доведе до нарушување на успешноста, односно влошување на финансискиот резултат на инвестициското друштво.

10. **„Поврат на исплатени надоместоци“** е договорна одредба според која вработениот се обврзува на инвестициското друштво да му врати одреден износ на варијабилните надоместоци, или платениот износ или правата од финансиските инструменти, доколку остварувањето на претходно преземени ризици доведе до нарушување на успешноста, односно влошување на финансискиот резултат на инвестициското друштво. Оваа одредба може да се договори за одложени и за неодложени варијабилни надоместоци.

11. **„Задржување на надоместоци“** е договорна одредба според која вработениот се согласува да не ги продаде финансиските инструменти во текот на однапред договорен период, во случај, варијабилните надоместоци да му се исплатени во форма на финансиски инструменти и за кои му се пренесени правата од тие финансиски инструменти.

12. **„Периодот на задржување“** е периодот во текот на кој вработениот ги задржува варијабилните надоместоци исплатени во форма на финансиски инструменти. Периодот на задржување започнува со преносот на правата од финансиските инструменти. Доколку предмет на одложените примања се финансиски инструменти, периодот на задржување започнува со преносот на правата од тие финансиски инструменти за секој одложен дел од примањата.

13. **„Бонуси за задржување на вработени“** се варијабилни надоместоци кои се доделуваат под услов вработените да останат во работен однос со инвестициското друштво во текот на однапред определено време и не се засновани на проценка на успешноста. Тие можат да се користат за време на реструктурирање, ликвидација, стечај или промена на контролата над работењето на инвестициското друштво.

14. **„Гарантирани варијабилни надоместоци“** се варијабилни надоместоци кои исклучително можат да се доделат при вработувањето на нов вработен, и тоа само за првата година на работата на тој вработен, и можат да бидат во форма на гарантиран бонус, бонус за добредојде, бонус при вработување и минимален бонус.

15. **„Отпремнини“** се исплати поврзани со раскинување на договорот за вработување како што е пропишано со законот што ги уредува работните односи, односно облигационите односи, вклучувајќи ги и исплатите поврзани со раскинување на договорот за вработување врз основа на кој е основан работниот однос помеѓу членот на одборот и инвестициското друштво. Редовните исплати на надоместоци за време на отказниот рок не се сметат за отпремнини.

16. **„Максимален износ на варијабилни надоместоци“** е најголемиот износ на варијабилни примања кои може да се добијат во процесот на доделување воспоставен на ниво на инвестициското друштво или на ниво на деловна единица на инвестициското друштво.

17. **„Период на проценка“** е периодот за кој се проценува и мери успешноста на вработениот, деловната единица и инвестициското друштво за потребите на утврдување на варијабилните надоместоци на вработениот.

18. **„Надоместоци доделени врз основа на повеќегодишен период на проценка”** се примања доделени врз основа на проценка на успешноста која не се спроведува секоја година.

19. **„Утврдување на варијабилни надоместоци”** е определување на износот на варијабилните надоместоци за поединечни вработени.

20. **„Доделување”** е одобрување на варијабилни надоместоци за одреден период на проценка на успешноста, без оглед на реалниот момент на исплата на доделениот износ.

21. **„Неодложени исплати”** се исплати кои се вршат веднаш по завршувањето на периодот на проценка.

22. **„Квантитативни критериуми”** се нумерички или финансиски податоци што се користат за одредување на надоместокот на релевантното лице (на пр. вредност на продадените финансиски инструменти, обем на продажба, утврдување на цели за продажба или нови клиенти, итн.)

23. **„Квалитативни критериуми”** се критериуми различни од квантитативните. Може исто така да се однесуваат на нумерички или финансиски податоци користени за оценување на квалитетот на перформансите на релевантното лице и/или услуга кон клиентот, на пр. принос на инвестицијата на клиентот, многу мал број на поплаки во долг временски период, итн.

24. **„Комисијата“** е Комисија на надзор на пазарот на капитал.

(2) Сите износи во овој Правилник се изразени во бруто вредност.

Политика за исплата на варијабилни надоместоци

Член 4

(1) Инвестициското друштво при изготвување на политиките за исплата на плата и други надоместоци од член 33 од Законот, треба да осигура соодветен однос помеѓу фиксната и варијабилната компонента на примањата при што ќе ги зема предвид најдобрите интереси на нивните клиенти.

(2) При изготвување на политиките и на практиките на надоместоци, друштвото треба да ги земе предвид сите релевантни фактори, како што се, но не ограничувајќи се на, улогата што ја имаат релевантните лица, видот на понудените производи и начинот на дистрибуција (на пр. со или без советување, лице во лице (директно) или преку телекомуникација) со цел да спречат потенцијалните ризици поврзани со правилата за деловно однесување или судирот на интереси да имаат негативно влијание врз интересите на нивните клиенти и да се осигураат дека друштвото управува со секој поврзан резидуален ризик.

(3) При проценка на успешноста за утврдување на варијабилни надоместоци, инвестициското друштво не треба да го земат предвид само обемот на продажба, бидејќи тоа може да предизвика судир на интереси кој на крајот може да предизвика штета на клиентот.

(4) При определувањето на резултатите на вработените, друштвото исто така треба да ги има предвид резултатите од нивните активности во однос на усогласеноста со спроведувањето на правилата за деловно однесување и генерално, нивната обврска да водат сметка за најдобрите интереси на нивните клиенти.

(5) Надоместоците и сличните стимулации не треба да се засноваат единствено или претежно на квантитативни комерцијални критериуми и целосно ќе треба да ги земат предвид соодветните квалитативни критериуми што ја одразуваат усогласеноста со важечките прописи, правичниот третман на клиентите и квалитетот на услугите што им се даваат на клиентите.

(6) Политиките и практиките на примања на друштвото треба да спроведат и да содржат мерки со кои ефективно ќе се утврдуваат пропустите каде што вработениот не дејствувал во најдобар интерес на клиентот и да преземат корективни мерки.

(7) Надоместокот на вработените кои ја извршуваат контролната функција треба да се заснова на специфични цели на функцијата. Дополнително, варијабилниот дел од надоместокот на вработените кои ја извршуваат контролната функција, доколку има, не треба да се поврзува со квантитативните комерцијални перформанси на релевантните лица, чии што надоместок тие се задолжени да го изготвуваат и/или контролираат. Кога надоместоците на вработените кои ја извршуваат контролната функција вклучува компонента заснована на комерцијалните перформанси на друштвото (на пр. обемот на продажба), ризикот од конфликт на интереси може да се зголеми и треба соодветно да се реши преку употреба на соодветни квалитативни критериуми или критериуми за прилагодување.

(8) Кога на друштвото му е дозволено да комбинира функции на внатрешна контрола со оперативни функции, тие сепак остануваат предмет на нивните конфликт на интереси и деловни обрски. Како такви, политиките и практиките на надоместоци што се применуваат за нив сепак треба да дозволат таквите функции на внатрешна контрола да останат ефективни.

(9) Вработените треба јасно да бидат информирани за критериумите кои ќе се користат за определување на износот на нивните примања, како и за чекорите и времето на проверка на резултатите од нивната работа. Критериумите што друштвото ги користи за оценување на резултатите на вработените треба да бидат достапни во пишана форма и разбирливи.

Услови за исплата на варијабилни надоместоци

Член 5

(1) Инвестициското друштво е должно, имајќи ја предвид големината на друштвото, внатрешната организација, природата, обемот и сложеноста на работењето, да обезбеди дека варијабилните надоместоци што им се исплаќаат на високото раководство, лицата кои преземаат ризик и имаат контролни функции и сите останати вработени чии вкупни примања се најмалку еднакви на најниското примање на високото раководство или на лицата кои преземаат ризици и чие професионално работење значајно влијае на профилот на ризичност или на имотот со кој управува, се во согласност со следните услови:

1. доколку варијабилните надоместоци зависат од успешноста, вкупниот износ на варијабилниот надоместок се заснова на комбинација на проценетата успешност на работењето на лицето, односно деловната единица и вкупните резултати на инвестициското друштво;

2. при проценка на успешноста на одредено лице се земаат предвид квантитативни и квалитативни критериуми;

3. проценката на успешноста од точка 1. на овој став се заснова на повеќегодишен период, со цел да се земе предвид деловниот циклус на инвестициското друштво и неговите деловни ризици;

4. вкупните варијабилни надоместоци не влијаат на способноста на инвестициското друштво да обезбеди соодветна капитална основа;

5. гарантирани варијабилни надоместоци смеат да се исплаќаат само на нововработените лица во друштвото и тоа во текот на првата година од вработувањето и единствено доколку инвестициското друштво има добра капитална основа;

6. плаќањата кои се однесуваат на предвременно раскинување на договорот за вработување ја одразуваат успешноста која лицето ја остварило во одреден период и со нив не се наградува неуспех или повреда на должностите;

7. пакетите на надоместоци поврзани со компензација или оштета од договори од претходно вработување се усогласени со долгорочните интереси на инвестициското друштво, вклучувајќи мерки за задржување, одложување, проценка на успешноста и поврат на исплатени примања;

8. при мерење на успешноста која служи како основа за пресметка на варијабилните надоместоци се земаат предвид сите видови на постојни и идни ризици, како и трошокот на капиталот и ликвидноста која инвестициското друштво треба да ја одржува согласно закон;

9. при распределбата на варијабилните делови од надоместоците, инвестициското друштво ги зема предвид сите видови на постоечки и идни ризици;

10. најмалку 50% од варијабилниот надоместок се состои од било кој од следниве финансиски инструменти:

а) акции или било кои слични сопственички удели, во зависност од правната структура на самото инвестициско друштво;

б) финансиски инструменти поврзани со акции или соодветни неготовински финансиски инструменти, во зависност од правната структура на инвестициското друштво;

в) финансиски инструменти на додатниот основен капитал или финансиски инструменти на дополнителен капитал или други финансиски инструменти кои можат целосно да се претворат во финансиски инструменти на редовен основен капитал или чија вредност може да се намали и кои соодветно го одразуваат кредитниот квалитет на инвестициското друштво;

г) неготовински финансиски инструменти кои одразуваат финансиски инструменти на управувани портфолија.

11. по исклучок од точка 10 на овој став, доколку инвестициското друштво не издава ниту еден од финансиските инструменти од истата точка, Комисијата може да одобри користење на алтернативни аранжмани кои ги исполнуваат истите цели;

12. најмалку 40% од варијабилните надоместоци, по потреба, се одложуваат за период од три до пет години, во зависност од деловниот циклус на инвестициското друштво, типот на неговото работење, ризиците од работењето и обврските на соодветниот вработен;

13. најмалку 60% од варијабилните надоместоци се одложуваат доколку износот на варијабилниот надоместок е исклучително висок. Траењето на одложувањето се определува во согласност со деловниот циклус на инвестициското друштво, типот на неговото работење, ризиците од работењето и обврските на соодветниот вработен;

14. варијабилните надоместоци се намалуваат до 100% доколку инвестициското друштво има послаби или негативни финансиски резултати, како и со примена на одредбата за малус или поврат на исплатени примања на кои се применуваат критериумите утврдени од инвестициското друштво и кои конкретно се однесуваат на следните ситуации:

а) вработениот учествувал во однесувањето или бил одговорен за однесувањето што довело до значителни загуби за инвестициското друштво;

б) се смета дека вработениот повеќе не ги исполнува условите за стручност и соодветност.

15. дискреционите пензиски надоместоци се во согласност со деловната стратегија, целите, вредностите и долгорочните интереси на инвестициското друштво.

(2) Лицата од став (1) на овој член не смеат да користат стратегии за лична заштита од ризик или осигурување поврзано со примањата и со одговорностите кои ги доведуваат во прашање условите од ставот (1) на овој член.

(3) Забрането е исплата на варијабилни надоместоци со користење на финансиски инструменти или методи кои овозможуваат неусогласеност со Законот за финансиски инструменти, а особено имајќи го предвид влијанието на истите на управувањето со ризиците, капиталот и на ликвидноста на друштвото.

(4) Во смисла на став (1) точка 10 на овој член, наведените финансиски инструменти подлежат на соодветната политика на задржување, чија цел е усогласување на надоместоците за одредено лице со долгорочните интереси на инвестициското друштво, неговите доверители и клиенти.

(5) Во смисла на став (1) точка 12 и точка 13 на овој член, одложениот дел од варијабилните надоместоци не може да се стекне побрзо од пропорционалната основа.

(6) Во смисла на став (1) точка 14 на овој член, доколку вработениот го напушти инвестициското друштво пред да оствари старосна пензија, инвестициското друштво ги задржува дискреционите пензиски надоместоци во период од пет години во форма на финансиски инструменти од став (1) точка 10 на овој член. Исто така, доколку вработениот ги исполнува условите за старосна пензија и се пензионира, дискреционите пензиски надоместоци ќе му се исплатат на вработениот во форма на финансиски инструменти од став (1) точка 10 од овој член, под услов да се спроведе петгодишен период на задржување.

(7) Одредбите од став (1) точка 10 и 11 и став (6) на овој член не се применуваат на:

1. инвестициското друштво, ако вредноста на билансната и вонбилансната актива на инвестициското друштво во период од четири години кој непосредно претходи на одредена финансиска година е во просек 25.000.000,00 евра во денарска противвредност или помала од тој износ.

2. лице чиј годишен варијабилен надоместок не надминува 17.000,00 евра во денарска противвредност и не претставуваат повеќе од една четвртина од неговите вкупни годишни примања.

Водење на документација поврзана со политиката за надоместоци

Член 6

Инвестициското друштво е должно да обезбеди целовитост на документацијата поврзана со надоместоците на вработените, која ги вклучува најмалку политиката за исплата на плата и други надоместоци и пропратна документација која овозможува спроведување на политиката, одлуките на надзорниот одбор и високото раководство во врска со надоместоците на вработените, како и методологијата и резултатите од мерењето на успешноста при утврдување на варијабилните надоместоци на вработените, чии професионални активности имаат материјално значајно влијание врз профилот на ризик на инвестициското друштво.

Содржина на извештаите и роковите за известување

Член 7

(1) Инвестициското друштво е должно да ја извести Комисијата во врска со сите вработени чии поединечни вкупни годишни примања во финансиската година го надминуваат износот од 60.000,00 евра во денарска противвредност. Таквите извештаи мора да содржат податоци за:

1. бројот на тие вработени,
2. опис на работните места и одговорностите на тие вработени,
3. деловните единици во кои се вработени тие вработени и
4. износот на вкупните надоместоци на тие вработени поделени на фиксни примања, готовински варијабилни примања, финансиски инструменти, дискрециони пензиски бенефиции и други примања.

(2) Извештајот од став (1) на овој член, инвестициското друштво е должно да го достави до Комисијата еднаш годишно, најдоцна четири месеци по завршувањето на деловната година за која се однесува извештајот, согласно Правилникот за содржината на ревизијата на годишните извештаи на инвестициското друштво, овластен депозитар и на пазарен оператор и причините за одбивање на извештаите.

Начин на контролирање на ризици поврзани со политики и практики на надоместоци

Член 8

(1) Инвестициското друштво е должно да утврди соодветни контроли за да ја оцени усогласеноста на неговите политики и практики за надоместоци и да се осигураат дека тие ги постигнуваат посакуваните резултати. Контролите треба да се вршат низ целото друштво и треба да бидат предмет на периодични проверки.

(2) Доколку постои можност за предизвикување потенцијална или реална штета на клиентот поради одредени карактеристики на политиките и на практиките за надоместоци, инвестициското друштво треба да преземе соодветни мерки за решавање на потенцијалните ризици поврзани со правилата за деловно однесување и конфликт на интереси, со проверка и/или менување на овие одредени карактеристики и со воспоставување соодветни контроли и механизми за известување за преземање соодветни мерки за ублажување на можните ризици поврзани со правилата за деловно однесување и конфликт на интереси.

(3) Функцијата за усогласеност треба да биде вклучена во процесот за изготвување на политики и на практики за надоместоци пред тие да бидат имплементирани од релевантните лица. Функцијата за усогласеност треба да ја проверува усогласеноста на инвестициското друштво со имплементацијата за деловно однесување согласно законските одредби кои се однесуваат на деловно однесување и конфликт на интереси и треба да има пристап до сите важни документи со цел да има контрола врз концептот на политиките и на практиките за надоместоци и процедурите за нивно одобрување. Лицата кои извршуваат контролни функции треба да бидат независни од деловните единици што ги надгледуваат, да имаат соодветни овластувања и да примаат плата и надоместоци во согласност со постигнатите цели поврзани со нивните функции, независно од успешноста на деловната единица која ја надгледуваат.

(4) Политиките и практиките за надоместоци на инвестициското друштво треба да имаат целосна поддршка од високото раководство или, каде е соодветно, функцијата за надзор, за да може да се спроведат неопходните мерки за да се осигура дека релевантните лица ефикасно ги спроведуваат политиките и процедурите за конфликт на интереси и деловно однесување.

Преодни и завршни одредби

Член 9

Овој Правилник влегува во сила 8 дена од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува со денот на почеток на примена на Законот за финансиски инструменти.

Број 01-786/1
29 ноември 2024 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р **Нора Алити**, с.р.